

ประสิทธิผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง
เพื่อการป้องกันฟันผุให้แก่เด็กปฐมวัยโดยผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลเปือย อำเภอสิโสมอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

นางสาวชนากานต์ กัญญวิมล รพ.สต.เปือย

จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุของเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเทศบาลตำบลเปือย พบว่า เด็กอายุ 3-5 ปี มีฟันผุยังไม่ได้รักษาร้อยละ 48.3 และมีค่าเฉลี่ย ผุ ถอน อุด 2.4 ซี่/คน มีคราบจุลินทรีย์มากกว่า 1/3 แต่ไม่เกิน 2/3 ของผิวฟัน (ระดับ 2) ร้อยละ 30.0 และมีคราบจุลินทรีย์มากกว่า 2/3 ของผิวฟัน (ระดับ 3) ร้อยละ 19.2 ตามลำดับ ซึ่งเกิดจากการดูแลของผู้ปกครองที่ทำให้เด็กปฐมวัยกลุ่มนี้มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ปกครองในการป้องกันฟันผุให้แก่เด็กปฐมวัย โดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเอง ผู้วิจัยจึงทำการศึกษากึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เลือกแบบเฉพาะเจาะจง เป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเทศบาลตำบลเปือย เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษา เพื่อการป้องกันฟันผุให้แก่เด็กปฐมวัยโดยผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเปือย โปรแกรมทันตสุขศึกษาที่ใช้ได้แก่ อบรมทันตสุขศึกษาแก่ผู้ปกครอง สาธิตการแปรงฟันที่ถูกต้อง และฝึกปฏิบัติ ฝึกปฏิบัติการตรวจสุขภาพช่องปากเด็กปฐมวัย และสูมเย็บบ้านเพื่อประเมินผล สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired t-test

ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลอง ผู้ปกครองมีความรู้ด้านการป้องกันโรคฟันผุให้แก่เด็กปฐมวัยมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 มีการรับรู้ความสามารถตนเองต่อการป้องกันฟันผุแก่เด็กปฐมวัยมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เด็กปฐมวัยมีปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์สะสมน้อยกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ข้อเสนอแนะ จะเห็นว่าการให้โปรแกรมทันตสุขศึกษาในผู้ปกครองสามารถลดปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ในกลุ่มเด็กปฐมวัยได้อย่างชัดเจน และผู้ปกครองมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันฟันผุเด็กในทางที่ดีขึ้น ทำให้ลดโอกาสเสี่ยงในการเกิดโรคฟันผุในเด็กปฐมวัย ควรนำโปรแกรมนี้ไปใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแห่งอื่นๆ ต่อไป

คำสำคัญ : ประสิทธิผลของโปรแกรม, ทันตสุขศึกษา, ทฤษฎีความสามารถตนเอง